

Mødet den 8. Juli 1915.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 77—1915). Til en **ledig Politibetjentplads** i Stedet for Bogholder H. P. Ballisager, som ikke ønskede at modtage Pladsen, var af Politimesteren indstillet følgende:

1. Arbejdsmand M. M. J. Hinge, Aarhus.
2. Vikarierende Politiassistent C. E. Jensen, Korinth.
3. Murersvend S. E. Jensen, Randers.
4. Reservebrandmand S. A. Jensen, Aarhus.
5. Hjemsendt Korporal Magnus Laursen, Bjergager.
6. Kusk J. A. Sørensen, Aarhus.
7. Ekspedient N. S. Nielsen. Aarhus.

M i k a e l J o h a n s e n foreslog N. S. Nielsen.

C h r i s t e n s e n foreslog M. M. J. Hinge.

N. S. Nielsen valgtes.

2. (J. Nr. 182—1915). Indstilling fra Skoleudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage **Installationen af elektrisk Lys i Skolen i Frederiksballe** til S. P. Johansen for 2495 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 124—1915). Indstilling fra Sygehusudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage **Leverancen af Stokeranlægget og Kultransportanlægget til Kommunehospitalet** til Nyboe & Nissen for henholdsvis 5600 Kr. og 1050 Kr.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 125—1915). Andragende fra S. P. Johansen og Emanuel Johansen om, at sidstnævnte maa blive **autoriseret som elektrisk Installatør**.

Bevilgedes overensstemmende med Belysningsudvalgets Indstilling.

5. (J. Nr. 164—1915). Andragende om **Autorisation som elektrisk Installatør** for Natalius Nielsen.

Bevilgedes.

6. (J. Nr. 20³—1915). En Portion af **Arbejdernes Understøttelseslegat** bortgaves til Karen M. Preetzmann.

7. (J. Nr. 20²—1915). En Portion af **Politiassistent Jørgensens Legat** bortgaves til Marie Hansine Camilla Holm.

8. (J. Nr. 20⁴—1915). To Portioner af **Poul Sørensen Lofts Legat** bortgaves til Anna Jørgensen og Mette K. M. Mogensen Nielsen.

9. (J. Nr. 138—1915). Indstilling fra Skoleudvalget til **Besættelse af Embedet som Skoletandlæge**. (Se Side 61).

N. J o h. L a u r s e n meddelte, at Udvalget efter Hr. Moustens Henstilling havde søgt at enes om en Fællesindstilling, men at dette ikke var lykkedes. Udvalgets Flertal anbefalede derfor fremdeles at vælge Raunslund, medens Mindretallet anbefalede Frk. Møller. Hvilken der end blev ansat, vilde Taleren haabe, at Valget blev til Gavn for Institutionen.

J a k o b J e n s e n bemærkede, at Udvalget i Fjor havde været enig om at anbefale Frk. Møller, men at Udvalgets Flertal senere var gaaet over til at anbefale en anden Dame, som det dog ogsaa nu havde forladt for at anbefale Raunslund. Der var ikke, siden Sagen forelaa første Gang, fremkommet det mindste, som kunde foranledige Udvalget til at frafalde den første Indstilling, saa Ta-

leren skulde vedblivende anbefale den paa denne som Nr. 1 indstillede nemlig Frk. Møller.

Marthin Hansen anbefalede Frk. Møller.

N. Joh. Laursen bekræftede, at Frk. Møller i Fjor var indstillet som Nr. 1. At hun var blevet trukket tilbage skyldtes, at Flertallet havde indset, at det havde begaaet et Fejlgreb ved at indstille hende, idet det ikke længere ansaa hende for den bedst egnede til Pladsen. Denne Gang havde man indhentet Skoletandlægeforeningens Erklæring, hvad man ikke havde i Fjor.

Jakob Jensen oplyste, at Raunslund var Medlem af Skoletandlægeforeningens Bestyrelse.

J. C. Petersen var overbevist om, at Skoletandlægeinstitutionen snart vilde udvikle sig saa meget, at der maatte ansættes en Tandlæge til. Den, som nu skulde ansættes, vilde da blive anset for den egentlige Leder. Derfor vilde det være rigtigst at ansætte en Mand denne Gang og en Kvinde næste Gang.

Harald Jensen kunde ikke indse, hvorfor der absolut skulde ansættes en Mand. Taleren ønskede at vide, hvad Frk. Mariane Thomsen mente om det.

Mariane Thomsen udtalte, at der ingen Mening var i Talen om, at en Kvinde ikke skulde kunne bestride Pladsen. Taleren kunde derfor have ønsket, at der havde været en virkelig fuldt ud kvalificeret Kvinde blandt Ansøgerne. Taleren havde først troet dette, men havde senere hørt, at vedkommende ikke var saa dygtig som Raunslund, og da Skoletandlægeforeningen anbefalede denne, havde Taleren kunnet gaa med til at indstille ham.

Jakob Jensen kendte ikke Raunslund, men det var i Udvalget blevet oplyst af Flertallet,

at det ikke havde været ham mulig at danne sig nogen større Praksis, hvilket var lykkedes for Frk. Møller.

N. P. Raunslund valgtes.

10. (J. Nr. 10¹—1915). Valg af 2 Medlemmer til **Bestyrelsen for »Aarhus elektriske Sporvej«.**

Formanden og Harald Jensen genvalgtes.

11. (J. Nr. 190—1915). Meddelelse fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende Opførelsen af en paatænkt **Kunstudstillingsbygning.**

Møller erindrede om, at en Art Komite havde anmodet om at faa »Cimbria«s Grund overladt til at bygge en Kunstudstillingsbygning paa, men at der, da Sagen blev forebragt i et tidligere Byraadmøde, ikke havde været Stemning for at afgive denne Plads. Udvalget havde da forhandlet videre med Komiteen, som havde erklæret sig tilfreds med at faa en Plads paa Bispetoften. Det vilde være en Vinding for Byen at faa denne Kunstudstillingsbygning, hvor der skulde udstilles Billeder fra Charlottenborg og »Den fri Udstilling«. Den vilde trække en Del Mennesker til Byen og være en Behagelighed for Byens Folk. Selve Bygningen skulde der forhandles videre om, og det skulde bestemmes i Overenskomsten, at den skulde holdes ordentlig vedlige, samt at Byraadet kunde tage Pladsen tilbage, hvis det fik Brug for den. Udvalget vilde nu gerne have Bemyndigelse til at afslutte Overenskomst med Komiteen, saaledes at det kunde anvise den Pladsen og godkende Bygningen.

Mikael Johansen var ikke saa begejstret over at faa en Træbygning ved Siden af de smukke Bygninger paa Bispetoften og syntes, at Bygningen bedre kunde faa en passende Plads i den bota-

niske Have, som jo efter adskilliges Mening laa meget centralt.

Niels Jensen fandt det urigtigt at lægge en saadan Bygning paa Bispetofteu efter alt, hvad man nu havde kostet paa denne. I Weis's Have vilde der derimod være en velegnet Plads.

Simonsen troede, at Kunstudstillingen vilde blive til Gavn for Byen, og kunde godt gaa med til at afgive Plads til den paa Bispetofteu, hvor Bygningen absolut ikke vilde skæmme. Taleren vilde derfor anbefale at give Udvalget den ønskede Bemyndigelse.

Kjeld Sørensen vilde ikke være glad ved at faa Anlægget paa Bispetofteu ødelagt, hvilket jo vilde blive Tilfældet, hvis Bygningen skulde lægges der. I Mølleparken vilde der kunne anvises en udmærket Plads.

Møller kunde ikke indrømme, at Bygningen vilde skæmme Bispetofteu. Skulde man forhandle om en ny Plads, kunde Foretagendet let strande. Det var antagelig Hr. Mikael Johansens Spøg at lægge Bygningen i Botanisk Have, og i Mølleparken kunde den næppe lægges, uden at man kom i Strid med Servituten.

Niels Jensen fandt det absolut forkasteligt først at bekoste en Del Penge paa et Anlæg og derefter bryde det op igen for at lægge et Fjællehus paa Pladsen. Servituten vilde næppe være til Hinder for, at man kunde afgive Plads i Mølleparken.

Mariane Thomsen ansaa »Cimbria«s Grund for den bedste og troede, det vilde knibe at faa Folk til at gaa til Bispetofteu.

Mikael Johansen kunde ikke gaa med til at opføre et Træskur paa en af Byens bedste

og kønneste Pladser. Mølleparken var en god Plads for den paatænkte Bygning.

Møller meddelte, at det ikke kunde lade sig gøre at lægge Bygningen paa »Cimbria«s Grund, da et Par af dem, som havde bidraget til at faa den gamle Bygning fjernet, modsatte sig det. Komiteen kunde derefter ikke gaa med til nogen anden Plads end Bispetofte.

Niels Jensen maatte vedblivende hævde, at Bygningen vilde skæmme Bispetofte, og at den vilde faa en udmærket Beliggenhed i Mølleparken.

Christensen anbefalede at give Udvalget den ønskede Bemyndigelse. En Træbygning kunde megel vel være pæn og tiltalende., men den maatte selvfølgelig holdes godt vedlige, ligesom man ogsaa maatte sikre sig at kunne faa Pladsen tilbage, naar man ønskede det.

Mikael Johansen spurgte, om det af Hensyn til Brandfaren var lovligt at lægge en Træbygning midt inde i Byen.

Formanden saa intet ulovligt i at lægge en Træbygning paa det udpegede Sted paa Bispetofte, idet det var i stor Afstand fra andre Bygninger.

Lehmann ansaa det for Vandalisme at lægge Bygningen paa Bispetofte, som jo nu var blevet forskønnet. Dersom man derimod lagde den i Mølleparken og ofrede lidt paa denne, vilde man faa to smukke Pladser.

Det vedtoges at bemyndige Udvalget til at forhandle med den paagældende Komite paa Grundlag af, at Bygningen lægges paa Bispetofte, og afslutte Overenskomst herom.

12. (J. Nr. 62—1915). Udkast til **Lejekontrakt med Frk. Ingeborg Vestergaard** om Leje af 1 Td. Land af »Frederiksmindes« Jorder.

Formanden forelagde Kontraktudkastet, idet han oplyste, at det var den samme Grund, der tidligere havde været Tale om at sælge til Frk. Vestergaard.

Simonsen kunde godt tiltræde Udkastet, naar til Bestemmelsen om Frk. Vestergaards Forkøbsret blev føjet en Bestemmelse om, at Forkøbsretten kun gjaldt den Del af Arealet, som Kommunen vilde afhænde.

Formanden kunde godt tiltræde Hr. Simonsens Forslag, da han havde erfaret, at Frk. Vestergaard mulig kunde gaa med til denne Begrænsning.

Jakob Jensen anbefalede Begrænsningen, naar Frk. Vestergaard kunde gaa med til den.

Udkastet tiltraadtes, dog saaledes, at Post 3 i Begyndelsen affattes saaledes: »Lejeren har til enhver Tid Forkøbsret til Arealet eller den Del deraf, som Kommunen er villig til afhænde - - -«.

13. (J. Nr. 183—1915). Andragende om, at **Over-skudet fra de kommunale Strygekoncerter** i sidste Vinter maa stilles til Raadighed for Orkesteret.

Kjeld Sørensen forelagde Forskønnelsesudvalgets Indstilling, der gik ud paa at tildele Hr. Gutfeld 100 Kr. og de Herrer Overgaard og Christiansen hver 50 Kr. og at lade Restbeløbet, 153 Kr. 35 Øre, gaa i Kommunens Kasse.

Simonsen vidste ikke, hvorfor Gutfeld skulde have Andel i Beløbet, da han ikke havde det fjerneste med disse Koncerter at gøre.

Kjeld Sørensen oplyste, at Gutfeld dirigerede Strygeorkesteret og havde haft meget Arbejde med det.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 191—1915). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at **Opsigelsen**

af »Aarhus Tømmerhandel«s Panteobligation til Kommunen tilbagekaldes og Obligationen fornyes for 5 Aar med 5 % aarlig Rente, mod at Tømmerhandelen indgaar paa, at den Kommunen paahvilende Forpligtelse til at paabegynde Gadeanlæg omkring Tømmerpladsen først bliver aktuel, naar Pladsens Bebyggelse er paabegyndt, og Gadeanlægget da kun fortsættes, efterhaanden som Bebyggelsen skrider frem.

Indstillingen var anbefalet af Budgetudvalget.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 93—1915). Udkast til Svarskrivelse til Bestyrelsen for »**Den midlertidige kommunale Laanekasse**«, saalydende:

»Efterat det er meddelt Byraadet, at der af »Den midlertidige kommunale Laanekasse af 1914« er tilstaaet Aarhus Kommune et Laan til Beløb 2400000 Kr., tillader man sig — under Henvisning til det ved Byraadets Besvarelse af 12. f. M. paa Spørgsmaal 3 paa Laanekassens Spørgeskema denne Sag vedrørende tagne Forbehold — at meddele, at Raadet fremdeles maa nære nogen Betænkelighed ved at modtage det fulde Laanebeløb i December Termin d. A., naar Laanet straks skal forrentes med 5 % p. a. Raadet tillader sig derfor at anholde om, at det maa blive taget under fornyet Overvejelse, eventuelt efter Forhandling med nogle af de paa-gældende Pengeinstitutter, der have bidraget til Tilvejebringelsen af Laanekassens Kapital, om der ikke maatte kunne indrømmes Aarhus Kommune andre Vilkaar for Laanets Aftagning, end de af Laanekassen fastsatte, hvorefter som anført hele Laanet skal modtages i førtskommende December Termin.

Samtidig tillader man sig at forespørge, i hvilket Omfang Kommunen, naar Laanet eventuelt er modtaget af denne, maa anses forpligtet til at iværksætte de kommunale Arbejder, til hvis Udførelse Laanet er bevilget, jfr. Indledningen til Indenrigsministeriets Cirkulære af 11. Maj d. A. Da Kommunen ifølge samme Cirkulære er forpligtet til at tilbagebetale Laanet inden Udgangen af Aaret 1919, maatte det vel i og for sig hermed anses for givet, at Kommunen skulde være pligtig til at bringe samtlige de ommeldte Arbejder til Udførelse inden denne Frist. Og det er ogsaa blevet meddelt Byraadet, at Laanekassens Bestyrelse er af den Opfattelse, at saadan Forpligtelse paahviler Kommunen og eventuelt vil blive fordret opfyldt af Kommunen. En saadan ubetinget Forpligtelse mener Byraadet imidlertid ikke at kunne paatage sig, i hvert Fald ikke med Hensyn til enkelte af de paa-gældende Arbejder. Byraadet tillader sig derfor, forinden Laanet endelig akcepteres, at forespørge, hvorledes Laanekassens Bestyrelse stiller sig til dette Punkt, idet man kun skal tilføje, at der, som ogsaa udtrykkelig udtalt af Byraadet (ad Spørgsmaal 2 paa det forommeldte Skema), endnu ikke foreligger detaillerede Overslag over noget af de ommeldte Byggeforetagender, og at disse efter hele deres Karakter nødvendigvis maa tage flere Aar til deres Fuldførelse.«

F o r m a n d e n forelagde Udkastet og udtalte dernæst, at han efter nærmere Overvejelse var kommet til den Anskuelse, at det vilde være heldigst kun at afsende Skrivelsens første Del og anmode om Forhandling saavel om det deri indeholdte som om de øvrige Vilkaar.

M o u s t e n kunde slutte sig til den af Formanden foreslaaede Fremgangsmaade.

S i m o n s e n syntes, at man lige saa godt straks kunde tage Laanet, i hvert Fald stemme derom, saaledes at man kunde se, hvem der vilde have Laanet og hvem ikke. Man burde ikke risikere at miste et Laan til $5\frac{1}{10}$ %. Dersom man kunde aftage Laanet efterhaanden, var Sagen ligetil, men det syntes jo ikke at kunne lade sig gøre, og man maatte saa udsætte sig for et Rentetab paa godt $\frac{1}{2}$ %, altsaa ca. 5000 Kr. pr. Million om Aaret. Dette var ganske vist beklageligt, men paa den anden Side vilde det være uforsvarligt at udsætte sig for at staa blottet for Penge. Laanet var udbudt for at hæmme Arbejdsløsheden, hvis der skulde blive Krise. Blev der ingen saadan, kunde der altsaa muligvis blive et Tab af 5000 Kr. pr. Million. Dertil indskrænkede Risikon sig. Kravet om at anvende Laanet til de opgivne Formaal spillede ingen Rolle, da man alligevel vilde komme til at udføre de nævnte Foranstaltninger. Skulde endelig Arbejdsløsheden ikke blive saa stor, at man mente det nødvendigt at tage fat paa Arbejderne, kunde man tilbagebetale Laanet med 4 Maaneders Varsel, men skulde der blive Krise, vilde det være aldeles nødvendigt at kunne skaffe Arbejde. Selv om Krigen snart skulde slutte, kunde der næppe ventes Bedring af Pengemarkedet, saa det vilde være ganske uforsvarligt at afvise Laanet. Det vilde endvidere være uforsvarligt at forhale Laanet, saaledes som Formanden i Virkeligheden foreslog. Dersom Krisen kom, vilde man let blive meget uheldigere stillet.

M i k a e l J o h a n s e n kunde tiltræde Formandens Forslag. Taleren havde kun stemt for Laanet med det Forbehold, at man kunde aftage

det, efterhaanden som man fik Brug for det. Skulde Sagen afgøres i Dag, maatte Taleren derfor stemme imod.

J a k o b J e n s e n anbefalede at lade Skrivel- sens sidste Del udgaa. Man vilde sagtens kunne forhandle sig tilrette om Laanets Anvendelse. Tabet kunde man overse, men man kunde ikke overse, hvad man vilde føre Byraadet ud i ved ikke at modtage Laanet. Taleren vilde derfor anbefale at modtage Laanet og forhandle om at af- tage det efterhaanden. Uagtet Byraadet kom for sent med Laanebegæringen, havde man dog faaet en pæn Bevilling, men gjorde man nu yderligere Indsigelse, kunde man let bevirke, at Laanekassen intet vilde have med Byraadet at gøre.

M ø l l e r udtalte, at havde man først Pengene, vilde man maaske være tilbøjelig til at bruge dem til noget, der ellers kunde spares. Dersom der ikke blev Bedring i Pengeforholdene, vilde det netop være urigtigt at tage Laanet. Det første Par Aar havde man sikkert Penge nok, og der var derfor ingen Grund til at tage Rentetabet. Selv om man senere, naar man fik Brug for Penge, skulde betale $\frac{1}{2}$ % mere, vilde man dog ikke tabe saa meget, som man nu var sikker paa ved at tage Laanet paa de tilbudte Vilkaar. Taleren vilde derfor anbefale Formandens Forslag. Skulde der stemmes nu, maatte Taleren stemme imod.

F o r m a n d e n fandt det rigtigst at forlange ny Forhandling ikke alene af Hensyn til Laanets Aftagning, men ogsaa for, at man kunde forhøre sig lidt nærmere om Pengeforholdene.

J a k o b J e n s e n var bange for, at Laane- kassen skulde trække Bevillingen tilbage, ellers kunde han nok tiltræde Formandens Forslag.

F o r m a n d e n mente, at der hurtigt kunde træffes en Beslutning, hvis Laanekassen skulde vise Tilbøjelighed til at tage Bevillingen tilbage.

M a r t h i n H a n s e n troede ikke, det kunde gøre noget, om man modtog Laanet en Maaned før eller senere; man gik næppe Glip af det. Taleren savnede Oplysning fra Budgetudvalget om, hvor man tænkte sig at faa Penge til Laanets Tilbagebetaling om 5 Aar.

F o r m a n d e n spurgte, om Hr. Marthin Hansen ikke kunde hjælpe Budgetudvalget med en lille Ide med Hensyn til Laanets Tilbagebetaling, da Budgetudvalget umuligt kunde have nogen Tanke derom nu.

Udkastet tiltraadtes, dog at sidste Del udgaar, og man i Stedet anmoder om mundtlig Forhandling saavel om det i Skrivelsen indeholdte som om de øvrige Vilkaar for Laanet.

